

SPRAWOZDANIE

z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień za 2017 rok

Spśród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu może przyczynić się do powstawania takich szkód społecznych jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego też działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa z 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016 r.poz. 487 ze zmianami) i Ustawa o Zdrowiu Publicznym z dnia 11 września 2015 /Dz.U.2015.,poz.1916/.

W myśl ustawy „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin należy do zadań własnych gmin”. Zadanie to, jest realizowane w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, stanowiących część strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na 2017 rok został uchwalony na sesji Rady Miejskiej w dniu 14 grudnia 2016 r Uchwałą NR XXV.174.2016.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień zawiera wiele aspektów funkcjonowania społeczności lokalnej. W najbliższym otoczeniu kształtują się przekonania i zachowania dzieci związane z alkoholem. Tu powstają i są podtrzymywane określone normy i zwyczaje związane z jego spożywaniem. W społeczności lokalnej najbardziej widoczne są także konsekwencje nadużywania alkoholu, a szkody spowodowane nadmiernym piciem obciążają budżet lokalny. W związku z tym treść programu obejmowała: profilaktykę, leczenie, reintegrację społeczną, wszechstronną pomoc rodzinom z problemem alkoholowym, narkotykowym i przemocą, edukację społeczną, działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przestrzegania prawa.

Cele strategiczne do realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkotykowych oraz zmniejszenie tych, które aktualnie już występują na terenie Gminy Miejskiej Człuchów.
2. Zmniejszanie skali problemów dotyczących rodziny, wynikających z podejmowania różnych zachowań patologicznych, przede wszystkim przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania wolnego czasu zwłaszcza przez dzieci i młodzież.
4. Zwiększanie kompetencji rodziców w zakresie umiejętności wychowawczych.
5. Promowanie postaw społecznych istotnych dla profilaktyki uzależnień.
6. Zmniejszenie uciążliwości w życiu rodzinnym, spowodowanych nadużywaniem alkoholu lub braniem narkotyków przez członków rodzin.

I. Realizatorzy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

1. Centrum Konsultacyjno-Informacyjne ds. Uzależnień /Punkt ds. Przemocy w Rodzinie, Punkt ds. Narkomanii, Świetlica Socjoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży/, Placówka Wsparcia Dziennego- świetlica MOPS, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Klub Abstynenta „KROKUS”, Sąd Rodzinny i kuratorzy sądowi, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Miejski Dom Kultury, Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna, szkoły i stowarzyszenia działające na terenie miasta, zakłady opieki zdrowotnej, pedagodzy i wychowawcy w szkołach, OSiR, przedszkola, stowarzyszenia działające w sferze ochrony zdrowia, kultury i kultury fizycznej, kościoły i związki wyznaniowe.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – inspektor ds. patologii i RPA.

II. Źródła i zasady finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

1. Źródłem finansowania zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok były środki finansowe z budżetu miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

III. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest zwiększenie dostępności terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia oraz narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem dla mieszkańców gminy. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność wszystkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. W rodzinie z problemem alkoholowym często dochodzi także do przemocy. Realizacja tego zadania polegała na współfinansowaniu działań terapeutycznych, które nie były finansowane przez płatnika publicznego NFZ dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz programów dla młodzieży używającej alkoholu i innych substancji psychoaktywnych realizowanych w placówkach odwykowych oraz w Centrum Konsultacyjno-Informacyjnym ds. Uzależnień, jak również na dofinansowaniu szkoleń osób zajmujących się tą problematyką.

1. Wspieranie i finansowanie działalności Centrum Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień:
 - a) wynagrodzenie pełnomocnika burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych -inspektora ds. patologii,
 - b) wynagrodzenie osób zatrudnionych na umowę zlecenie (specjalista terapii uzależnień, informatyk, psycholog, prawnik, pedagog),
 - c) utrzymanie Centrum ul. Szkolna 1a (środki czystości, energia, doposażenie placówki, materiały i meble biurowe, sprzęt komputerowy do pracy w Centrum multimedialnym, drobne remonty).

2. Dofinansowanie udziału w szkoleniach i kursach specjalistycznych oraz w konferencjach, szkolenie o dopalaczach, programy nakierowane na redukcję picia oraz programy terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem.
3. Koszty powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia i opłacenie kosztów sądowych.

Na realizację tego zadania wydano 89.000,00 zł.

IV. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

Działania zmierzające do ograniczenia zagrożeń życia rodzinnego wywołanych alkoholem gmina realizuje w ramach utworzonego Centrum Konsultacyjno- Informacyjnego ds. Uzależnień ul. Szkolna 1a. W roku 2017 roku do Centrum udzielono 650 porad . Zanim osoba trafi do Centrum, w większości przypadków przyjmowana jest przez Inspektora ds. patologii i rozwiązywania problemów alkoholowych w Urzędzie Miejskim pokój nr 11, który udziela pierwszej pomocy w rozwiązaniu zgłoszonego problemu. W Centrum Konsultacyjno- Informacyjnym ds. Uzależnień pełnią dyżury: psycholog, prawnik, pedagog, specjalista terapii uzależnień. Dzięki funkcjonowaniu Centrum z tak bogatą ofertą pomocową, informacyjną, doradczą i terapeutyczną, realizowane są główne zadania wynikające z trzech ustaw: ustawy o wychowaniu w trzeźwości, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy. Szczególna uwaga skierowana była na udzielanie pomocy integrującej działania różnych instytucji w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie.

Istotną rolę w procesie pomagania dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych odgrywa Świetlica socjoterapeutyczna i Placówka Wsparcia Dziennego-świećlica MOPS przy ul. Słowackiego.

Świećlica socjoterapeutyczna i świećlica MOPS- placówka wsparcia dziennego w roku 2017 otaczała opieką dzieci i młodzież 5 razy w tygodniu po trzy godziny dziennie. Do świećlic uczęszczały dzieci ze szkoły podstawowej , gimnazjum i ponadgimnazjalnej –razem ok.

50 dzieci i młodzieży. Nauczyciele- socjoterapeuci prowadzący zajęcia w świećlicach współpracowali z rodzicami, pedagogami szkolnymi, wychowawcami klas, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Policją. Dzięki tej współpracy trafiły do świećlic dzieci z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak również dzieci i młodzież z rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Opiekę wychowawczą i terapeutyczną sprawowało 8 nauczycieli, którzy opracowali i realizowali dwa programy pracy dla grupy młodszej i starszej. Przez cały rok udzielał porad psycholog.

Głównym celem działalności świećlic jest taki wpływ na dziecko, aby radziło sobie lepiej bez nadmiernego napięcia w rozwiązywaniu problemów, których dostarcza mu życie, aby rozumiało siebie, umiało współżyć z innymi. Poprawienie sposobu funkcjonowania i radzenia sobie z problemami osobistymi i społecznymi- to główny cel funkcjonowania świećlic.

Praca socjoterapeutyczna prowadzona była systematycznie. Organizowano również różnorodną działalność wzbogacającą i uprzyjemniającą czas.

Wydatki na to zadanie to :

1. Finansowanie bieżącej działalności świećlicy socjoterapeutycznej i świećlicy MOPS ul. Słowackiego (wynagrodzenie nauczycieli, utrzymanie, materiały pomocnicze, doposażenie, wyżywienie dzieci).
2. Finansowanie działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie (wynagrodzenia, utrzymanie).

3. Organizacja szkoleń i wspieranie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Wyjazdy, imprezy i spotkania rodzinne oraz uroczystości kształtujące postawy moralne bez alkoholu, narkotyków, przemocy, promujących zdrowy styl życia.
5. Wsparcie środowiskowe – TPD, OHP, Ośrodek Kuratorski, SOSW.
6. Szkolenie dla nauczycieli w zakresie pracy z dziećmi.

Ogółem wydano 108.000,00 zł

V. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholizmu i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zgodnie z zapisami art.4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych” jest zadaniem własnym gmin, realizowanym w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Obecnie stosowane poziomy profilaktyki są zbudowane z uwzględnieniem kryterium dotyczącego oceny indywidualnego ryzyka powstania problemów zdrowotnych. Nowe terminy bardziej precyzyjnie określają granicę między profilaktyką i promocją zdrowia, a także między profilaktyką i leczeniem uzależnień oraz innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu. Są to : profilaktyka uniwersalna- ukierunkowana na całe populacje, profilaktyka selektywna- ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, profilaktyka wskazująca. Opis poszczególnych poziomów profilaktyki znajduje się w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

Podstawowe środowiska oddziaływań profilaktycznych to: szkoła, rodzina, społeczność lokalna. Skuteczna profilaktyka powinna oddziaływać na wszystkie środowiska. W praktyce jednak najbardziej dostępnym środowiskiem jest szkoła. Znacznie trudniej dotrzeć z profilaktyką do rodziny. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż rodziców należy tylko inspirować, zachęcać do działań profilaktycznych, jednak od nich zależy czy skorzystają z zachęty i wsparcia.

W ramach współpracy ze szkołami podstawowymi, gimnazjum i szkołami ponadgimnazjalnymi oraz rodzicami w realizacji profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej prowadzono na terenie szkół i innych placówkach wychowawczych następujące programy i współfinansowano różne zajęcia :

1. Zagospodarowanie czasu wolnego w ramach kształtowania postaw i poszukiwania inspiracji wśród młodzieży gimnazjalnej i ze szkoły podstawowej zgodnie ze złożonym programem (nagrody dla uczniów, wycieczki, konkursy itp.).
2. Szkoła Podstawowa- zajęcia teatralne i profilaktyczne
3. Współfinansowanie działań profilaktycznych w szkołach ponadgimnazjalnych: Zespół Szkół Technicznych, Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Agrobiznesu, Zespół Szkół Sportowych

4. Wspieranie wolontariatu i działań młodzieżowych /Młodzieżowa Rada Juniorów/.
5. Wspieranie działalności alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych:
 - a) Miejski Dom Kultury – projekt edukacyjno-teatralny, warsztaty wokalne, warsztaty dla młodzieży, koncerty dla młodzieży, warsztaty profilaktyczne, spotkania seniorów/.
6. Organizacja form wypoczynku o charakterze profilaktycznym i terapeutycznym dla dzieci i młodzieży :
 - a) ferie zimowe 2017 w szkołach i MDK,
 - b) wakacje w mieście 2017 dofinansowanie działań realizowanych przez instytucje, szkoły (pozostała kwota ujęta w pkt.VI. Wspomaganie stowarzyszeń).
7. Działania profilaktyczne w szkołach i na drogach prowadzone przez Powiatową Komendę Policji i Klub Abstynenta - materiały profilaktyczno-edukacyjne.
8. Dzień dziecka i mikołajki w mieście- zakup słodyczy i inne atrakcje dla dzieci.
9. Taniec przeciw przemocy wobec kobiet- Rynek Miasta- 14 luty 2017 walentynki.
10. Zakup nagród na zawody sportowe Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej.
11. Współfinansowanie Dni Kultury Francuskiej - nagrody dla dzieci biorących udział w konkursie piosenki francuskiej.
12. Wyjazdy dzieci na basen i lodowisko ze szkół i świetlic.
13. Dziadkowie to Skarb- kampania profilaktyczna i współpraca z seniorami z Człuchowa (spotkania i festyny z Seniorami/.
14. Ośrodek Kuratorski - dofinansowanie wyjazdu na zawody sportowe i spotkanie wigilijne.
15. Koncert dla młodzieży w Gdyni bilety, poczęstunek, przejazd, NIEĆPA 2017.
16. Osobowości szkolne w Gimnazjum nr 1 i Szkoła Podstawowa – wyjazd Mistrzów na wycieczkę do Gdynia Redowo i Heide Parku.
17. Zawody i konkursy sportowe organizowane przez szkoły, OSiR i Klub Piast / piłka nożna dla najmłodszych/ oraz koszykówka dla najmłodszych.
18. Bieg Tura dla dzieci i młodzieży- nagrody.
19. Wigilia na Rynku i powitanie Nowego Roku dla mieszkańców. Organizowane dla mieszkańców – MOPS, MDK i Rada Juniorów.
20. Warsztaty samoobrony dla kobiet i wakacyjny TAI CHI dla mieszkańców.
21. Festyn – impreza sportowa „Biegaj z nami” – Szkoła Podstawowa.
22. Dzieci i młodzież w Hospicjum przez cały rok 2017
23. PRO KULTURA Konkurs Młodych Instrumentalistów.
24. Spotkania wigilijne i noworoczne w SP nr 1 , Gimnazjum.
25. Piknik rodzinny w parafii Judy Tadeusza - Rodzina razem.
26. Wspieranie działalności profilaktycznej Towarzystwa Pomocy im. Brata Alberta, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.
27. Warsztaty dla ojców w Szkole Podstawowej.

28. KPP z profilaktyką wśród mieszkańców – ulotki.
29. Człuchowski Plener Malarski dla dużych i małych OSiR Plaża.
30. Wspieram pasję- taniec dla młodych i seniorów.
31. Wandzin- zjazd Rodzin i działania profilaktyczne.
32. Teatry profilaktyczne i koncerty.
33. Współfinansowanie festynu dla dzieci i rodziców- mieszkańcy za Mostkiem oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie , PCK.
34. Wspieranie działań parafii człuchowskich – rodzina razem
35. Zajęcia na basenie dla dzieci ze SP nr 1 klasy II i III organizowanych przez OSiR.
36. Wspieranie działań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych ds. przemocy.
37. Nagrody na konkursy- Piernikowe чудо Szkoła Podstawowa Nr 1.
38. Nagrody w konkursach organizowanych przez MBP i Muzeum nt. „Najpiękniejsze Hafty Polskie”.
39. Powiatowy Konkurs Małych Form Teatralnych- nagrody.
40. Lato na wodzie – rejsy po jeziorze dla grup zorganizowanych.

Na realizację tego zadania wydano 171287,21zł.

VI. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

1. Udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym tj. działania profilaktyczne i organizacja wypoczynku letniego	22,000,00
2. Wspieranie i propagowanie idei ruchów samopomocowych, trzeźwościowych i abstynenckich:	
a/ Klub Abstynenta KROKUS	18.000,00

Na realizację tego zadania wydano 40.000,00 zł.

VII. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja jest powoływana na podstawie art.4ust. 3 ustawy przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta. Do ustawowych zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należą:

1. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
3. Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami rady gminy.
4. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

W 2017 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii odbyła 16 posiedzeń – wynagrodzenie roczne dla 5 członków Komisji za pracę w Komisji – **18.000,00 zł**.

Zgodnie z art. 24 ustawy postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy i systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Oznacza to, że sam fakt uzależnienia nie może stanowić samoistnej podstawy do zobowiązania danej osoby do podjęcia leczenia odwykowego, lecz muszą temu towarzyszyć negatywne zachowania w sferze społecznej.

Komisja przyjęła 38 wniosków od rodzin i instytucji o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu. Zgłoszone osoby wezwano na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia w formie ambulatoryjnej lub stacjonarnej. Zgłosiło się 32 osób, z tego 27 osób wyraziło gotowość podjęcia leczenia ambulatoryjnego a 5 osób zostało skierowanych na badania w kierunku uzależnienia przez biegłych sądowych.

VIII. Kontrola rynku napojów alkoholowych na terenie Gminy Miejskiej Człuchów w kontekście przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń przez podmioty gospodarcze, prowadzące sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

1. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych **1.000,00**

Na realizację zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w roku 2017 wydano 427287,21 zł

Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych	Plan 351550,00	Wykonanie 350151,31	99,6 %
Przeciwdziałanie Narkomanii	Plan 77231,75	Wykonanie 77135,90	95,85%

Sporządziła:
Grażyna Radziemska

Zatwierdził:
Burmistrz Miasta